

Poradenský občasník

Bulletin projektu: Občanská poradna blíže klientům v MAS Šumavsko
Registrační číslo: CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0007873

Leden 2019

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NA ÚVOD

Občanská poradna Prachatice a její detašovaná pracoviště vám přinášejí první bulletin, který se věnuje nejčastěji řešeným problémům v poradně. V tomto prvním čísle se zaměříme na dluhy, exekuce, insolvence (neboli osobní bankrot).

Bulletin vychází v rámci projektu Občanská poradna blíže klientům v MAS Šumavsko, který je podpořen z prostředků Evropské unie. V jeho rámci jsou realizována pracoviště poradny – Volary, Lenora, Strunkovice nad Blanicí a Husinec.

Vydání časopisu je bezplatné a je určeno všem potenciálním i stávajícím klientům občanské poradny. Slouží jako prostředek prvotních informací k tématu tak, aby se čtenáři mohli v problematice snáze zorientovat a případně poradnu navštívit a prodiskutovat svůj problém s odborníkem. Služby poraden jsou taktéž bezplatné, jedná se o sociální službu – odborné sociální poradenství.

Kontakty na jednotlivá pracoviště naleznete na konci tohoto vydání. Přejeme přínosné čtení následujících stránek.

DLUHY V HISTORII

Stále nejčastěji řešeným problémem v Občanské poradně jsou dluhy. Není ani divu, když se rozhlédneme kolem sebe, ze všech stran se kolem nás objevují informace o tom, že si máme půjčit, že výhodněji již to nejde, část vašich splátek vám vrátíme apod.

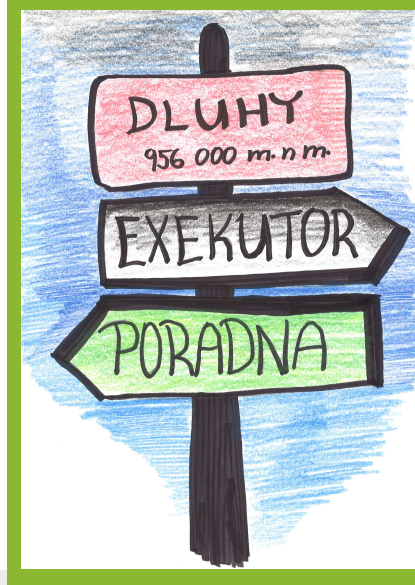
Již ve starověku fungovaly vklady v podobě např. obilí, domácích zvířat a později drahých kovů. Nejstarší zprávy či záznamy o půjčkách pak pocházejí z dob ještě před naším letopočtem, kdy duchovní půjčovali obchodníkům. V antickém Řecku pak došlo k dalšímu rozmachu bankovníctví a byl ustanoven první starověký bankéř. Ve starém Římě pak byl zaveden zákon, který určoval, že občan, jež nezvládal splácet své dluhy, stal se otrokem svému věřiteli. Postupem času, kdy se začaly stále více razit a užívat mince jako platidlo, byl rozmach půjčování značný. Půjčování si je tedy ve společnosti historicky.

Dnes je možné vzít si půjčku na cokoli a kdekoliv. I některé větší obchodní domy mají svá bankovní centra, kde si na místě sjednáte úvěr a peníze nebo zboží si můžete rovnou odnést domů.

K ZAMYŠLENÍ...

Ve starém Římě pak byl zaveden zákon, který určoval, že občan, jež nezvládal splácet své dluhy, stal se otrokem svému věřiteli.

Kdyby u nás v dnešní době stále platil onen zákon ze starého Říma, byla by naše společnost plná otroků.

PRAVIDLA PŮJČOVÁNÍ

Na co si dát pozor, když potřebuji úvěr?

Na prvním místě je vždy důležité zvážit, zda danou věc, pro kterou si úvěr chci vzít, skutečně potřebuji. Velmi často se v poradně setkáváme s tím, že lidé si stále berou půjčky na dovolené, vánoční dárky. Neuvědomí si však velké riziko, které je s úvěrem spojené. Pak se dostávají do situace, kdy podepíší i pro ně zcela nevýhodnou smlouvu. Pokud už si člověk skutečně potřebuje půjčit, je dále důležité zvážit, zda budu mít na splátky. To mnoho klientů neřeší, řeknou si, že to se nějak udělá. Bohužel neudělá a potom to končí přeplácením úvěrů například.

Důležité je pohlídat si, jak vysoké je nastaveno RPSN, tedy roční procentní sazba nákladů. Toto číslo, čím je nižší, je pro klienta v zásadě výhodnější. Řada z nich toto však neřeší, protože si smlouvu mnohdy ani nepřečtou. Druhé číslo je výše úrokové sazby. Ta může být také odlišná, zejména u rychlých půjček přes telefon či internet s ní bývá opravdu velký problém. Třetí údaj jsou informace o tom, kdy a v jaké výši úvěr splatím. Dobré je také vědět, zda je možno dát mimořádnou splátku (bez smluvních pokut), zda se dá požádat o pozastavení splátek v případě nečekané události.

Klientům vždy radíme, aby četli i to, co je nejmenším písmem. To často bývá nejdůležitější sdělení celé smlouvy o úvěru. Tam jsou totiž ukryty většinou háčky, díky kterým se člověk snadno dostane

do problému tehdy, zpozdí-li se se splátkou apod.

Pokud už klient potřebuje vzít si půjčku, vždy apelujeme na to, aby navštívil bankovní instituci. Zde má totiž daleko větší jistotu, že se s věřitelem dá jednat v případě jakýchkoli situací. U nebankovních půjček je celá řada rizik – vysoké RPSN, vysoký úvěr, sankce za prodlení splátky, smluvní pokuty apod.

OSOBNÍ BANKROT V KOSTCE

Insolvenční návrhy, kam spadá také dlužníky nejčastěji využívaný osobní bankrot, řešíme v poradnách prakticky každý den. Vždy na první schůzce s klienty hodnotíme jejich situaci, pak si řekneme možný postup. Pokud se klient rozhodne pro osobní bankrot (vždy jde o rozhodnutí klienta), musí počítat s tím, že po dobu pěti let bude žít s nižším příjmem. Ten je však ale často vyšší, než když splácí splátky dle požadavků věřitelů.

Problém většiny klientů je, že nevědí, kde jaké pohledávky mají

(komu, kde a kolik vlastně dluží) a očekávají, že za ně tento problém vyřešíme. Opět je to o aktivitě klienta, kdy jej nasměrujeme a provedeme celým procesem.

Návrh s klienty zpracováváme pouze za předpokladu, že jsou splněny základní podmínky, což jsou minimálně dva věřitelé, dluhy po splatnosti třicet dní (případně prokázání hrozícího úpadku, tj. že dlužník nadále nebude schopen splácet bez další pomoci v plné výši) a následné zaplacení minimálně třiceti procent všech pohledávek. Po splnění těchto základních podmínek lze uvažovat o tom, že podaný návrh bude schválen.

V rámci osobního bankrotu jsou zahrnuty všechny pohledávky, které klient má a jejich zahrnutím do návrhu se zastavuje jejich výše, kdy žádný dluh nenarůstá již o žádné úroky a další poplatky.

Od července 2017 mohou návrhy zpracovat a následně podat pouze právníci, notáři (zde je nutno počítat s hrazením stanoveného poplatku) nebo akreditované osoby, které službu poskytují zdarma (naše poradna je právě jedním z těchto akreditovaných pracovišť). Od 1. června letošního roku vchází v platnost novela Insolvenčního zákona, která by měla podmínky pro oddlužení změnit (nově by se mělo do oddlužení vejít více klientů).

EXEKUCE

Stále více klientů se na občanskou poradnu obrací s tím, že jim přišel dopis o zahájení exekuce a oni nevědí, jaké nároky má exekutor, co vše může a nesmí. Pojďme se tedy podívat na možné způsoby exekuce, kterými může exekutor pohledávku vymáhat.

Jedním z často užívaných způsobů exekuce, pokud má dlužník pravidelný příjem, jsou **srážky ze mzdy**. U tohoto způsobu exekuce je našemu zaměstnavateli nebo jinému plátcí příjmu, například důchodu, exekutorem vydán příkaz, aby dlužníkovi prováděl srážky v určeném zákonném rozsahu.

Prodej movitých věcí je další ze způsobů, jak může exekutor pohledávku vymáhat. V případě prodeje movitých věcí je exekutor oprávněn navštívit místo bydliště dlužníka a zde provést soupis movitých věcí, případně je oprávněn tyto věci odvézt a nařídít jejich prodej. Zákon však stanoví, jaké věci exekutor sepsat nesmí. Patří sem například obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsteny, hotovost do výše dvojnásobku životního minima, zvířecí mazlíčky. V případě, že by exekutor označil tyto věci, je třeba podat návrh na částečné zastavení exekuce, a to do patnácti dnů. V případě, že by exekutor označil věci, které nepatří do vlastnictví dlužníka, musí si skutečný vlastník podat vylučovací žalobu.

Blokace účtu patří k také častým způsobům provádění exekuce. Exekutor podá příkaz bance, aby zablokovala účet dlužníka, a to do výše vymáhané pohledávky. Pokud k odstavení účtu dojde, má

dlužník jednorázově možnost si na přepážce banky vybrat dvojnásobek životního minima.

Příkázání jiné pohledávky se využívá tehdy, má-li dlužník i jiné majetkové hodnoty, mezi které patří například naspořené prostředky na životní či penzijní pojištění.

Další z možností je **prodej nemovitosti**, kterou může exekutor nechat ocenit soudním znalcem a následně ji zpeněžit v nařízené dražbě. Dražba takové nemovitosti začíná na dvou třetinách stanovené odhadní ceny.

VYLOUČENÍ Z EXEKUCE

Co dělat, když exekutor během své návštěvy zabavil majetek, který nepatří dlužníkovi?

Prvním krokem je, snažit se exekutorovi na místě předložit relevantní důkazy o tom, že zabavovaný majetek nepatří do vlastnictví dlužníka. To je někdy bohužel velmi složité, protože vás exekutor, vykonávající soupis majetku, bude přesvědčovat o tom, že musíte mít doklad, vystavený nejlépe na jméno toho, kdo jej kupoval. Taková povinnost však neexistuje a téměř žádný prodejce takové potvrzení nevystaví. Pokud máte například nájemní smlouvu, ve které máte uvedeno vybavení domácnosti jako součást nájmu, pak by měl stačit tento doklad. Někteří klienti pak mají připraveno podepsané čestné prohlášení někoho, kdo v něm potvrzuje skutečnost, že majetek není skutečně váš (například někdo z rodiny), a to s úředně ověřeným podpisem.

Pár pravidel...

- Komunikujte s exekutorem, se soudy, s věřiteli
- Přebírejte poštu a otevírejte obálky
- Nechte si vyplatit životní minimum
- Posílejte výplatu na jiný účet nebo přebírejte v hotovosti
- Platte alespoň minimum, co můžete, prokážete snahu
- Braňte se proti neoprávněné exekuci
- Využijte možnosti podat návrh na vyloučení ze seznamu, případně vylučovací žalobu
- Uchovejte doklady o nákupu novějšího vybavení (zejména elektroniky)
- Využijte možnost navštívit Občanskou poradnu a bezplatně zkonzultovat váš problém (služby jsou bezplatné, v případě potřeby anonymní)
- Pokud si musíte půjčit peníze, upřednostněte bankovní společnosti před nebankovními
- Čtěte všechny články smlouvy i podmínek

POTVRZENÍ O SPLACENÍ

Každý klient má právo na vystavení dokladu o bezdlužnosti u poskytovatele služby, kterou hradí. Mohou to být faktury za energie, telefon, internet, samozřejmě také nejrůznější druhy úvěrů a bankovních i nebankovních služeb. Jedná se o úhrady, které provádíte za nějakou službu.

Pokud například chcete změnit mobilního operátora, máte právo vyžádat si potvrzení o bezdlužnosti, ve kterém bude uvedeno, zda byly či nebyly všechny faktury řádně a včas zaplacený. Tento doklad si můžete vyžádat za celou dobu, po kterou jste službu využívali, tedy po kterou jste měli uzavřenou smlouvu. Doporučujeme však vyžádat si také potvrzení, že vůči vám druhá strana neeviduje žádné jiné nesplněné závazky, které mohly být případně postoupeny třetí osobě.

Doklady o bezdlužnosti a neevidenci závazků si pečlivě uschovejte pro případ, že by se v budoucnu někdo snažil po vás vymáhat částky, plynoucí z ukončené smlouvy. Pokud situace nastane, budete v ruce mít vyjádření druhé strany o tom, že

pohledávky nejsou vedeny a všechny závazky jsou z vaší strany uhrazeny.

Potvrzení o bezdlužnosti doporučujeme vyžádat si vždy zejména u exekucí, či vymáhání pohledávek po vaší osobě. Jen tak zabráníte tomu, že po vás exekutor bude s odstupem času vymáhat další částky, za neuhrazené penále, náklady exekuce apod.

NĚKDO DLUŽÍ MĚ...

Pokud už jste se uvolili a někomu finanční prostředky půjčujete, vždy se snažte mít o tomto aktu sepsaný doklad, s podpisy obou stran. Můžete klidně v ruce napsat, že dnešního dne půjčujete dané osobě takovou částku a že dotyčný vám ji uhradí do konkrétního data. Usnadníte si tím práci v případě, že vám dlužník částku odmítne uhradit.

V případě, že se dostanete do situace, kdy vám někdo finance dluží, je dobré napsat mu dopis s výzvou o zaplacení a sdělení, že v případě nesplnění, bude podán návrh na vydání platebního rozkazu. Pokud nemáte s dlužníkem sepsanu žádnou listinu, pak právě s tímto dopisem zašlete tzv. uznání dluhu. Zde jen vyznačte kdo komu, kdy, kolik půjčil a nechte dlužníka podepsat.

Ve výzvě uveďte datum, do kdy má dlužník čas reagovat (obvykle 14 dní až měsíc). Výzvu zašlete doporučeně, pokud možno s dodejkou, ať máte doklad o doručení.

Pokud dlužník nereaguje na tuto výzvu, můžete podat návrh na vydání platebního rozkazu. Ten vám pomohou sepsat pracovníci v občanské poradně. Platební rozkaz se podává k místně příslušnému okresnímu soudu. Soudní poplatek je stanoven dle výše vymáhané částky – do dvaceti tisíc korun je poplatek tisíc korun, v případě vyšší částky je to pak pět procent z vymáhané částky. Tento poplatek však můžete dát k náhradě dlužníkovi.

Vydala KreBul, o.p.s. v roce 2019 v rámci projektu:
Občanská poradna blíže klientům v MAS Šumavsko, podpořeném z prostředků Evropské unie.

Odpovědní autoři:
Eva Jankulárová, DiS.,
Mgr. Zdeněk Krejsa, DiS.

Vyšlo v lednu 2019,
náklad 250 ks.

Městský úřad Volary
Náměstí 25, 384 51 Volary
Každé pondělí
sudý týden 12:00 - 16:00 hodin
lichý týden 7:30 - 11:30 hodin

Obecní úřad Lenora
Lenora 36, 384 42 Lenora
Každé pondělí
lichý týden 12:00 - 16:00 hodin
sudý týden 7:30 - 11:30 hodin

Městský úřad Husinec
Prokopovo nám. 1, 384 21
Každou středu
sudý týden 12:00 - 16:00 hodin
lichý týden 7:30 - 11:30 hodin

Úřad městyse Strunkovice nad Blanicí
Každou středu
lichý týden 12:00 - 16:00 hodin
sudý týden 7:30 - 11:30 hodin